

z p r a v o d a j

XXII. ročník

3

2011

- 2 Editorial
Evropská historie Visegrádu; catering; lenost jiným slovem; Finsko – náš vzor?
- 3 Kvalifikace na evropském trhu práce
Zkrácený překlad stručné zprávy Cedefopu.
- 5 Pohled na finské školství
Aktuální údaje o vzdělávacím systému ve Finsku čerpané převážně z materiálů Eurydice.
- 7 Učňovství versus profesionalizace: planá diskuse
Druhy alternačního vzdělávání ve Francii.
- 9 Vize a poslání nebo konkrétní reformy?
Diskuse v německém Spolkovém sněmu o reformě profesní přípravy do roku 2015.
- 11 Inovace v odborném vzdělávání
Na cestě ke Vzdělávací republice Německo (Bildungsrepublik Deutschland).
- 13 Nové dokumenty EU
Předškolní vzdělávání; předčasné ukončování školní docházky.
- 14 Co nového v časopisech
Céreq Bref, 2010, No. 272, 273, 275, 278, 279, 280.
- 15 Nové knihy v knihovně
- 15 Znovuobjevené knihy
Spoje slovem i obrazem; Barok a rokoko; Vztahy teorie a praxe v odborném vzdělávání.
- 16 Zajímavé internetové adresy
Informační vzdělávání a informační gramotnost; Scientia in educatione; Zahrádka.

Editorial

Detail Matyášova paláce je připomínkou maďarské památky, která se zapsala (přinejmenším dvakrát) do českých dějin. Je součástí Visegrádu, který leží v záhybu Dunaje. Název se vztahuje na malebné městečko i hrad, který se tyčí na skále nad ním. Vlastně jsou to hrady dva, horní a dolní. Horní byl vystavěn ve 4. století a v roce 1335 se v něm konal visegrádský sjezd králů, který Ottův slovník naučný (1897) popisuje ve stati o Janu Lucemburském: „V listopadu t.r. sešel se na Uberském Vyšehradě s králi Karlem uherským a Kazimírem polským, při čemž tento vzdal se nároků svých na Slezsko a Plocko, naproti tomu Jan odřekl se titulu krále polského a i poplatku tu od dob Břetislava II vybíraného. Zjednav si takto přátel na východě, postavil se proti králi Ludvíkovi pro intriku tyrolskou s vojskem na dolní Iseře u Landavy...“ Podruhé došlo k podobnému setkání před 20 lety (v únoru 1991) a výsledkem bylo založení Visegrádské trojky, která se po rozpadu ČSFR změnila na Visegrádskou čtyřku.

Pro jazykový koutek je vhodné jedno slovo z prvního článku, který pojednává o budoucí zaměstnanosti v Evropě. Více pracovních míst by mělo vzniknout v cateringu. Slovo catering je přejato z angličtiny a označuje „hromadné dodávání hotových jídel, nápojů do restaurací, jídelen ap.; zajištění stravování při společenských akcích ap.“ (Nová slova v češtině, 1998.) V češtině se vyslovuje jako ketering, pravopis se podle Internetové jazykové příručky ÚJČ většinou ponechává anglický a skloňuje se např. jako marketing. Anglickou výslovnost si nejlépe ověříte podle odkazu na poslední stránce únorového Zpravodaje – zní zhruba jako kejterin.

V jazykovém koutku ještě zůstaneme a zaměříme se na slovo prokrastinace (angl. procrastination), které znamená „liknavost, váhání; sklon odkládat úkoly a povinnosti, zejména z důvodů lehkomyšlnosti či lenosti“ (Velký psychologický slovník, 2010). Někdy se tvrdí, že jde o chorobu. Těžko rozhodnout, zda je lepší být líný normálně nebo chorobně. Jak velké sklony k prokrastinaci člověk má, však lze zjistit jednoduchým testem, který se skládá ze dvou otázek: Máte u dortu radši korpus nebo polevu? Co sníte jako první? Člověk, který sní dříve to, co má radši, má obvykle sklon odkládat nepříjemné věci.

V diskusích o reformě našeho školství se často mluví o Finsku, jako o zemi s dobře fungujícím školským systémem, která se umísťuje v mezinárodních žebříčcích na předních místech. V článku na straně 5 tohoto čísla jsme shromáždili fakta o finském školství získaná z aktuálních dokumentů pocházejících většinou ze sítě Eurydice. To, co vede k úspěchu v jedné zemi, nemusí fungovat všeobecně, svou roli hraje tradice, na níž je vzdělávací systém založen. Nikdy však neškodí seznámit se s fakty a udělat si vlastní názor.

V rubrice Zajímavé internetové adresy se můžete dozvědět o středověkých nástěnných freskách, kterým hrozí zánik, a o úsilí lidí, kteří se je snaží zachránit. Stačí k tomu málo – „jen“ peníze. Problémů, na jejichž vyřešení jsou potřeba peníze, je hodně. Někdy možná i závažnějších. V tomto případě se však hraje o čas. Někdy možná peníze budou, jenže už nebude co zachraňovat.

Březen je jako loni opět měsícem čtenářů. Svaz knihovníků a informačních pracovníků, který ho vyhlásil, tak dává najevo, že nezáleží na tom, zda čtenáři sáhnou po papírovém nebo elektronickém textu, důležité je, aby četli a bavilo je to.

AK

Kvalifikace na evropském trhu práce

Stručná zpráva Cedefopu se zabývá tím, do jaké míry hospodářská recese, migrace a různé politické scénáře mohou ovlivnit nabídku kvalifikací a poptávku po nich v Evropě.

Hospodářská krize v roce 2008 a následná recese dramaticky zvýšila nejistotu ve vyhlídkách na zaměstnání, a tím i potřebu informací o podobě budoucího trhu práce.

Publikace Cedefopu¹ poskytla nejnovější prognózy o vývoji na evropském trhu práce, jakmile se světová ekonomika zotaví z krize a následné recese. Cedefop bude publikovat novou prognózu poptávky a nabídky v roce 2012, mezitím však aktualizoval svou prognózu z roku 2010 podrobnějším zkoumáním posledních dopadů recese na budoucí nabídku kvalifikací a poptávku po nich.

Spolu s aktualizací z roku 2011 byly zkoumány aspekty migrace a několik scénářů, které měly zvažovat, jak problémy, např. fiskální úspornost a hospodářská nejistota mohou ovlivnit zaměstnanost a poptávku a nabídku kvalifikací.

Účinky recese na zaměstnanost a poptávku po kvalifikacích

Zatímco světový hospodářský růst vedený rozvíjejícími se ekonomikami je dosti silný, v Evropě jako celku jde o rozšířené období umírněného růstu.

Prognóza Cedefopu z roku 2010, která se ukázala dosti přesná, odhadovala, že recese sníží zaměstnanost v Evropě ve srovnání s nekrizovým scénářem zhruba o 10 milionů pracovních míst.

Na úrovni jednotlivých odvětví dochází k tomu, že recese urychluje současný trend přesunu pracovních míst z primární a základní výroby ke službám. Primární a výrobní sektor kvůli recesi ztratil více pracovních míst, než se očekávalo. Zaměstnanost v těchto odvětvích nadále klesá navzdory zotavení poptávky po jejich zboží. Zvýšená produktivita snižuje náklady a zlepšuje konkurenceschopnost, může však také snižovat počty pracovníků nutných k vyprodukování stejných nebo vyšších objemů výroby.

Odhaduje se, že z primárního průmyslu se do roku 2020 ztratí kolem 2,5 milionu pracovních míst, o něco méně než se předpokládalo v roce 2010. Mnohé ubudou v zemědělství, které je stále významným zdrojem pracovních míst v některých zemích a regionech. Průmyslová výroba byla recesí zasažena méně, než se očekávalo. Aktualizovaná předpověď z roku 2011 uvádí v tomto odvětví ztrátu 1,5 milionu zaměstnání do roku 2020, v roce 2010 bylo toto číslo odhadováno na více

než 2 miliony. To zdůrazňuje pokračující důležitost výroby pro evropské hospodářství a ukazuje, že některá zaměstnání budou ušetřena nebo přesunuta spíše v rámci EU než mimo ni.

Aktualizace z roku 2011 je však méně optimistická pokud jde o počty pracovních míst, které budou do roku 2020 vytvořeny v sektoru služeb. To je částečně způsobeno úspornými opatřeními a krácením veřejných a soukromých výdajů a investic.

Stále se očekává, že v sektoru služeb dojde od nyníška do roku 2020 k největšímu růstu pracovních míst. Očekává se, že nejrychleji rostoucí oblastí budou tržní služby (služby poskytované hlavně soukromým sektorem). Růst pracovních míst v obchodních a jiných službách, včetně bankovníctví a finančnictví, bude o něco pomalejší, než se předpokládalo, stále se však předpokládá, že vytvoří nejvíce nových pracovních míst – kolem 6 milionů v letech 2010–2020.

Významné zvýšení zaměstnanosti se očekává také v sektoru odbytu a dopravy (včetně restaurací a hotelů). Mnohem mírnější růst se nyní prognózuje u netržních služeb (ty jsou často poskytovány při subvencovaných nákladech a hlavně veřejným sektorem nebo neziskovými organizacemi), které ponесou důsledky zkrácení veřejných výdajů.

Změny ve vzorcích zaměstnanosti v jednotlivých odvětvích samozřejmě ovlivňují vzorce zaměstnanosti pro povolání a úroveň vyžadovaných kvalifikací. Nejvíce očekávaná zvýšení v zaměstnanosti se soustřeďují na povolání např. v oblasti řízení, vědy a na další povolání vyžadující vysokoškolské vzdělání. Odhaduje se vytvoření přibližně 8 milionů nových pracovních míst v těchto povoláních do roku 2020. Významné zvýšení, kolem 2 milionů pracovních míst, se však očekává také ve službách, například v prodeji, bezpečnosti, úklidu, cateringu a pečovatelských. Kolem 5 milionů ztracených pracovních míst je projektováno u některých kvalifikovaných dělníků a úředníků.

I když bude do roku 2020 v některých povoláních více pracovních míst než v jiných, vzniknou volná pracovní místa pro všechny druhy povolání. To způsobí kombinace expanze poptávky (čistý nárůst nebo pokles v zaměstnanosti podle povolání) a poptávky po nahrazování (pracovní příležitosti vytvořené tím, že se pracovníci přesunou do nových zaměstnání nebo ode-

jdou z trhu práce do důchodu). Počet volných pracovních míst vzniklých díky poptávce po nahrazování bude mnohem vyšší než těch, které vytvoří expanze poptávky.

Aktualizace z roku 2011 pro sektory a povolání napovídá, že poptávka po způsobilostech, měřena formálními kvalifikacemi, poroste. Struktura průmyslu a změny v technice vyžadující způsobilosti zvyšují poptávku po lidech s vysokou a střední úrovní kvalifikace.

Účinek recese na nabídku kvalifikací

Budoucí struktury zaměstnanosti budou odrážet nejen poptávku, nýbrž i nabídku. Aktualizace z roku 2011 není výrazně odlišná od prognózy nabídky z roku 2010.

Stále se předpokládá jasný nárůst v podílech pracovních sil se středními a vysokými formálními kvalifikacemi. Největší zvýšení bude v podílu pracovních sil s nejvyššími kvalifikacemi a největší pokles v podílu nekvalifikovaných pracovních sil nebo pracovníků s nízkými kvalifikacemi.

Recese však ovlivňuje i nabídku pracovních sil. Mnozí mladší lidé raději zůstávají ve vzdělávání, zatímco starší lidé opouštějí trh práce, jakmile se pracovní příležitosti ztrácejí. Navzdory tomu počet pracovních sil trochu roste v rozporu s předpovídanou redukcí začátkem roku 2010.

Projekce nabídky pracovních sil závisejí na změnách v demografii, v účasti na trhu práce a na modelech získávání kvalifikací. Je otázka, jak tyto skutečnosti ovlivní recese. Dlouhodobá udržitelnost toho, aby mladí lidé zůstávali v dalším a vysokoškolském vzdělávání, závisí na různých věcech, například na stavu veřejných financí a na individuálním vnímání toho, jak se vyhlídky na zaměstnání zlepšují pokračováním ve vzdělávání a profesní přípravě. Většina zemí usiluje o plnění cílů týkajících se kvalifikačních úrovní pracovních sil a dohodnutých na evropské úrovni.

Vliv migrace na nabídku a poptávku kvalifikací

Migrace jak do EU, tak ven bude stále více ovlivňovat budoucí velikost a složení pracovní populace v členských státech a má významné důsledky na nabídku kvalifikací a poptávku po nich.

Tabulka 1: Hlavní účinky jednotlivých scénářů na zaměstnanost

Scénář	Krátkodobě	Dlouhodobě	
		Vzestup	Pokles
Fiskální úspornost	Celkový pokles	Soukromý sektor	Veřejný sektor
Ekonomická nejistota	Celkový pokles	Většina sektorů, kromě investičních statků	Sektory investičních statků
Věk odchodu do důchodu	Žádné	Většina sektorů	Žádné
Stárnutí, zdravotnictví a důchody	Zvýšení ve zdravotnických sektorech	Zdravotnické sektory	Většina jiných sektorů

Migrace může ovlivnit zásobárnu kvalifikací dané země různými způsoby včetně toho, do jaké míry:

- kvalifikace, které imigranti získali ve své zemi původu, jsou degradovány v nové hostitelské zemi;
- problémy s formálním uznáváním a srovnatelností kvalifikací omezují migraci;
- emigrace způsobuje nedostatek vysoce kvalifikovaných pracovních sil v zemi původu;
- imigrace vytváří nesoulad v kvalifikacích v hostitelské zemi.

I když další analýza může přinést jiné závěry, dosavadní údaje ukazují, že žádný z těchto čtyř bodů nemá významný dopad na strukturu kvalifikací dané země. Z dlouhodobého hlediska dosáhnou imigranti s vysokými kvalifikacemi jejich plného uznání v hostitelské zemi, tento proces však může být zdoluhavý. Bariéry formálního uznávání a srovnávání kvalifikací nejsou převážně chápány jako překážky migrace. EU pracuje na omezení těchto překážek mobility ve vzdělávání a v práci. Migranti však mohou v praxi čelit obtížím zvláště v případě, že pocházejí ze zemí mimo EU. Nebyl však zaznamenán žádný významný negativní dopad emigrace na nabídku vysoce kvalifikovaných lidí v zemích původu a imigrace nevede k nesouladu v kvalifikacích v hostitelských zemích.

Výsledky ve vybraných zemích ukazují, že imigrace obecně zvyšuje kvalifikační úroveň pracujících, avšak pouze v malé míře.

Politické scénáře

Vedle základní prognózy z roku 2011 byly vytvořeny čtyři scénáře zvažující, jaké dopady na ekonomiku a zaměstnanost bude mít:

- **fiskální úspornost:** již oznámená vládní fiskální politika;
- **ekonomická nejistota:** pokles investic kvůli rozsáhlé nejistotě o návratnosti v EU; pokles hodnoty eura;
- **věk odchodu do důchodu:** vyšší míry účasti starších pracovníků v důsledku stárnutí populace a vládní politika týkající se věku odchodu do důchodu;
- **stárnutí, zdravotnictví a důchody:** vyšší vládní výdaje na zdravotnickou péči a důchody v důsledku stárnoucí populace.

Zaměstnanost v sektorech produkujících investiční statky je nejvíce zranitelná všeobecnými hospodářskými šoky nejen proto, že investice jsou nejnestabilnější složkou HDP. To má důsledky pro určité kvalifikace, protože s těmito sektory jsou spojeny specifické kvalifikace, například strojírenství, automobily a stavebnictví. V průběhu recese byla zaměstnanost ve veřejném sektoru v Evropě převážně chráněna, ne však všude. Nyní je mnohem zranitelnější kvůli omezení veřejných výdajů. Výjimkou je zaměstnanost ve zdravotnictví, která se bude dlouhodobě pravděpodobně nadprůměrně zvyšovat, protože poptávka po zdravotnických službách poroste.

Ve většině scénářů se předpokládá ztráta pracovních míst v některých sektorech. Pracovníci se budou muset přesunout do jiných sektorů, nebo opustit trh práce. Ve scénáři *stárnutí, zdravotnictví a důchody* dojde ke zvýšení zaměstnanosti převážně přilákáním pracovníků z jiných sektorů.

Scénáře nemají příliš vliv na velikost pracovních sil s výjimkou scénáře *věk odchodu do důchodu*. Krátkodobě by početnější a stárnoucí pracovní síly mohly vést k vyšší nezaměstnanosti, pokud se však trh práce přizpůsobí, budou dlouhodobé ekonomické účinky mnohem příznivější.

Hlavní myšlenka vyplývající z výsledků scénářů je, že krátkodobě v Evropě dojde k dosti velkým poklesům v zaměstnanosti. Není jisté, zda dopad recese na trhy práce již skončil, nebo jaké důsledky budou mít právě zaváděná úsporná opatření vlád.

Dlouhodobé vyhlídky jsou lepší, politika však musí usnadnit přechody mezi jednotlivými sektory. Vyšší mezd je třeba flexibilně upravovat a vhodné rekvalifikace jsou nutné k tomu, aby pracovníci měli kvalifikace, které jim umožní přejít do jiného sektoru. Prognózy to předpokládají. Pokud se tak nestane, mohly by být výsledky v zaměstnanosti a v kvalifikacích mnohem horší.

Anna Konopásková

¹ Cedefop. *Skills supply and demand in Europe : medium-term forecast up to 2020. Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2010. 120 s. ISBN 978-92-896-0536-6 Sg. 27051* http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/3052_en.pdf

Pramen:

What next for skills on the European labour market? Briefing Note, February 2011. 4 p.

http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/9059_de.pdf

Pohled na finské školství

Finsko se v mezinárodních srovnáních výsledků dosažených žáky a studenty umísťuje na předních místech. Příčiny této úspěšnosti jistě nespočívají v jednotlivostech, jsou spíše důsledkem příznivého klimatu v celém vzdělávacím systému. Přesto jsme se v tomto článku rozhodli shromáždit fakta o školském systému ve Finsku tak, abychom poskytli celkový obraz, podle kterého si pak úsudek může udělat každý sám. Začneme od začátku.

Předškolní výchova

Ve sdělení Evropské komise *Kvalitní systém předškolního vzdělávání a péče: nejlepší start do života pro všechny naše děti*¹, jsou dva grafy z Eurostatu – UOE, které srovnávají zapojení do systému předškolního vzdělávání v roce 2008. Finsko je se 70,9 % třetí od konce (před Řeckem a Polskem). V letech 2000–2008 se přitom míra zapojení finských předškoláků do systému zvýšila o 28,5 %. Děti mohou navštěvovat střediska denní péče (*päiväkotit*) od jednoho roku až do 7 let, kdy vstupují do základní školy. Předškolní vzdělávání je dobrovolné, má však na ně právo každé dítě, které dosáhne věku 6 let. Poskytují je buď střediska denní péče nebo základní školy (*peruskoulu*).

Základní škola (*peruskoulu / grundskola*)²

Do základní školy vstupují žáci v roce, kdy dosáhnou věku 7 let, a opouštějí ji po devíti letech ve věku 16 let. Na prvním stupni žáci začínají s prvním cizím jazykem, na druhém stupni s druhým cizím jazykem. Závěrečné vysvědčení vystavuje žákům 9. tříd ředitel školy ve spolupráci s učiteli.

Střední školy

Ve Finsku jsou dva druhy středních škol:

- střední všeobecně vzdělávací školy poskytují všeobecné vzdělávání (*Lukiokoulutus / Gymnasieutbildning*);
- střední odborné školy poskytují odborné vzdělávání (*Ammatillinen koulutus / Yrkesutbildning*) a přijímají žáky až od 16 let věku.

Do obou druhů škol chodí jak mladí lidé, tak dospělí starší 25 let. Střední odborné vzdělávání může mít buď školní formu, nebo to může být kvalifikování založené na způsobilostech. Kvalifikování založené na způsobilostech sestává hlavně z testů způsobilostí, které ukáží, zda testovaný má požadované způsobilosti. Tento způsob je obecně určen dospělým lidem s praxí. Kromě toho mohou jak mladí, tak dospělí absolvovat učňovství, které se může řídit buď kurikulem, nebo může učně připravovat na testy způsobilostí.

Kvalifikačně zaměřené odborné vzdělávání probíhá na středoškolské úrovni (ISCED 3), s výjimkou vzdělávání vedoucího ke specializovaným odborným kvalifikacím (*erikoisammattitutkinto / specialyrkesexamen*), které je zařazeno na úroveň ISCED 4.

Přijímací kritéria

Žáci, kteří úspěšně ukončili povinné vzdělávání, mohou pokračovat ve středním všeobecném nebo odborném vzdělávání. Žádosti o přijetí se vyřizují především prostřednictvím celostátního systému. Žáci mají právo ucházet se o přijetí v jakékoliv střední škole v zemi. Uchazeči jsou vybíráni podle výsledků ze základní školy, odborné školy mohou mezi kritéria zahrnout i praxi a jiné srovnatelné faktory, popřípadě vstupní testy a testy schopností. Střední školy neukládají školné, mohou však požadovat příspěvek na učební pomůcky. Více než 90 % žáků pokračuje ve studiu bezprostředně po základní škole. V roce 2008 si 51 % z nich zvolilo střední všeobecné vzdělávání a 42 % střední odborné vzdělávání.

Plánování a obsah kurikula

Vládní výbor pro vzdělávání³ (*Opetushallitus / Utbildningsstyrelsen*) rozhoduje o cílech a základním obsahu vyučovacích předmětů a studijních modulů jak pro střední všeobecné, tak pro odborné vzdělávání. Podle příslušného národního základního kurikula si každá škola připraví své místní kurikulum.

Povinné předměty ve střední všeobecně vzdělávací škole (*lukio / gymnasium*) jsou: mateřský jazyk a literatura, druhý národní jazyk, cizí jazyk, matematika, environmentální a přírodní vědy, náboženství nebo etika, filozofie, psychologie, historie, společenské vědy, umění a tělesná a zdravotní výchova. Kromě toho obsahuje syllabus doplňkové kurzy, o jejichž poskytování rozhodují školy. Žákům musí být též poskytováno výchovné a profesní poradenství.

Odborné vzdělávání je rozděleno do 8 vzdělávacích okruhů:

- humanitní vědy a pedagogika;
- kultura;
- společenské vědy, obchod a administrativní;
- přírodní vědy;

- technika, komunikace a doprava;
- přírodní zdroje a životní prostředí;
- sociální služby, zdravotnictví a sport;
- turismus, catering a služby v domácnosti.

V těchto osmi oblastech existuje 53 profesních kvalifikací a 119 různých vzdělávacích programů. Každá profesní kvalifikace se skládá ze základních předmětů, volitelných předmětů a alespoň 20 kreditů za přípravu na pracovišti. Základní kurikulum obsahuje mateřský jazyk, druhý národní jazyk, cizí jazyk, matematiku, fyziku, chemii, společenské vědy a praxi na pracovišti, tělesnou a zdravotní výchovu a umění a kulturu. Žáci vypracovávají závěrečný projekt. Také v odborných školách je žákům poskytováno poradenství.

Hodnocení, postup a kvalifikace

Syllabus středního všeobecného vzdělávání je navržen na tři roky, žáci ho však mohou absolvovat za 2 až 4 roky. Vyučování je uspořádáno formou, která není spojena s ročníky. Každý kurz je hodnocen při absolvování, a jakmile žák ukončí požadovaný počet kurzů, dostane závěrečné vysvědčení (*lukion päättötodistus*). Hodnocení se řídí cíli definovanými v národním základním kurikulu.

Střední všeobecně vzdělávací škola je ukončována národní maturitní zkouškou (*Ylioppilastutkinto / Studentexamen*), která kromě testu z mateřského jazyka obsahuje další tři povinné testy.

Ty si žák volí z těchto možností: jiný národní jazyk; cizí jazyk; matematika; nebo jeden ze série testů ze všeobecného vzdělávání (humanitní a přírodní vědy). Žáci mohou též skládat zkoušku z volitelných testů. Po úspěšném složení maturitní zkoušky a absolvování celého syllabu střední školy žáci dostanou vysvědčení o maturitní zkoušce (*ylioppilastutkintotodistus*).

Žáci středních odborných škol mohou za určitých podmínek také skládat maturitní zkoušku.

Rozsah studia směřujícího k odborné kvalifikaci je tři roky (120 kreditů). Volbu studia a postup ve studiu určují individuální studijní plány žáků. Znalosti a dovednosti žáků jsou hodnoceny po absolvování každého studijního modulu. Národní základní kurikulum obsahuje kritéria pro hodnocení žáků. K certifikaci profesních modulů byl přidán nový druh hodnocení – ukázka dovedností. Test je pořádán ve spolupráci s místním světem práce a hodnocen společně učiteli a zástupci podniků. Certifikát o kvalifikaci je udělen po úspěšném absolvování všech modulů studia zahrnutých v individuálním studijním plánu. Certifikát udílí vzdělávací instituce.

Kvalifikace založené na kompetencích jsou součástí odborného vzdělávání od roku 1994. Umožňují dospělým v produktivním věku získat kvalifikaci bez nutnos-

ti absolvovat formální vzdělávání. Touto cestou je možné získat profesní kvalifikace, další profesní kvalifikace (*ammattitutkinto / yrkesexamen*) a speciální profesní kvalifikace (*erikoisammattitutkinto / specialyrkesexamen*) nebo pouze části kvalifikací prostřednictvím systému testování způsobilostí, v jehož rámci jsou způsobilosti osvojené různými cestami uznávány a validovány. Test způsobilostí je ukončen ukázkou způsobilostí vyžadovaných v daném povolání.

Po ukončení učňovství žáci dostanou dva certifikáty: certifikát za účast v profesní přípravě a certifikát kvalifikace.

Absolvování středního vzdělávání jak všeobecného, tak odborného opravňuje absolventy ke vstupu na vysokou školu.

Anna Konopásková

Pramen: Finland. November 2010. National system overviews on education systems in Europe and ongoing reforms.

http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/eurybase_en.php

¹ http://ec.europa.eu/education/school-education/doc/childhoodcom_cs.pdf

² *Finsko má dva úřední jazyky: finštinu a švédštinu. Proto jsou původní názvy většinou uvedeny v obou těchto jazycích.*

³ *The Finnish National Board of Education (FNBE)*

<http://www.opb.fi/english>

Uvedeným tématem se zabývaly i tyto články Zpravodaje:

Jaké je odborné vzdělávání v Evropě? 12/2010, s. 4

Ukončování středního vzdělávání v Evropě 5 1/2010, s. 8

Odborné vzdělávání ve Finsku příloha II/2007

Učňovství versus profesionalizace: planá diskuse

Alternanční vzdělávání (*formation en alternance*) se ve Francii začalo rozšiřovat počátkem 80. let a v současné době tvoří významnou součást vzdělávacího systému. Článek, z něhož jsme čerpali, se zabývá různými formami alternančního vzdělávání a profesní přípravy.

Podniky mohou používat dva druhy smluv alternančního vzdělávání, aniž by nezúčastněnému pozorovateli byly jasné důvody pro výběr jednoho z nich. Učňovství (*apprentissage*), historicky první způsob alternančního vzdělávání na základě pracovní smlouvy, koexistuje se smlouvou o profesionalizaci (*professionnalisation*). Ta sjednocuje smlouvy o kvalifikaci, adaptaci a orientaci do jedné smlouvy od Národní mezioborové dohody (*Accord national interprofessionnel – ANI*) ze září 2003. Učňovství je řízeno regiony a stát je zastoupen výhradně prostřednictvím sociálních partnerů a vyjednávání jednotlivých odvětví.

V praxi jsou oba způsoby podobné a mají více společného než odlišného. Na rozdíl od učňovství není u smluv o profesionalizaci najímání pravidlem a tyto smlouvy jsou také většinou uzavírány žáky nebo studenty, kteří ukončili počáteční odborné vzdělávání. Toto vzdělávání má ekvivalentní délku, probíhá obvykle mimo podnik ve specializovaných zařízeních a klasickém vzdělávacím prostředí. Smlouvy o profesionalizaci nejčastěji směřují k diplomu národního vzdělávání nebo k titulu potvrzenému ministerstvem.

Dvojitá podoba alternančního vzdělávání je pravidelně kritizována některými aktéry z praxe. Existence dvou druhů zcela zaměnitelných smluv – o učňovství a o profesionalizaci – podle nich tvoří zbytečnou admi-

nistrativní komplikaci, která je na překážku rozšíření alternančního vzdělávání v rámci pracovních smluv.

Jak je tomu ve skutečnosti? Současný stav vyplývající z údajů ankety *Generace 2004* vede k pozměnění této představy. Oba druhy smluv jsou využívány různými způsoby. Analýza smluv podepsaných mladými lidmi během jejich přechodu ze školy do zaměstnání ukazuje, že činnost a velikost podniků, nabízená povolání a úroveň mladých lidí, kteří se o ně ucházejí, jsou právě ty faktory, které ovlivňují nejen uchýlení se k alternaci, nýbrž také druh použité smlouvy. Obecněji řečeno, toto první „zmapování“ skutečného využití alternace ukazuje velmi rozdílnou logiku použití podle povolání a velikosti podniku. Zjištění, které vybízí k podrobnějšímu prozkoumání různé politiky řízení pracovních sil, vysvětluje, proč se podniky uchylují ke smlouvám o alternančním vzdělávání.

Každý čtvrtý mladý člověk vstupuje do aktivního života prostřednictvím alternančního vzdělávání

Z celkového počtu 740 000 mladých lidí, kteří v roce 2004 ukončili profesní vzdělávání, prošlo 180 000 jednou nebo více smlouvami o alternančním vzdělávání. Týká se to všech stupňů vzdělávání, avšak podle tohoto kritéria se rozlišují dva druhy smluv. Smlouvy o učňovství jsou dosud většinou podepsány mladými lidmi

bez kvalifikace nebo s kvalifikací CAP (*certificat d'aptitude professionnelle*; osvědčení profesní způsobilosti) či BEP (*brevet d'études professionnelles*; vysvědčení o profesním vzdělání). Naopak smlouvy o profesionalizaci se v 60 % případů týkají maturantů (*bacheliers*) nebo držitelů diplomů z vysoké školy. Bez ohledu na stupeň vzdělání na počátku jsou smlouvy o profesionalizaci otevřeny ženám více, než smlouvy o učňovství. Toto rozdělení způsobuje spíše druh povolání, na které připravují, než obor činnosti. Učňovství připravuje častěji na technické profese, zatímco smlouvy o profesionalizaci se většinou zaměřují na administrativní nebo komerční povolání. To platí hlavně pro *bac* (*baccalauréat*; maturita), který je hlavním stupněm pro uzavírání smlouvy o profesionalizaci. Na této úrovni se připravuje pro 69 % povolání, jež se vztahují k administrativní a komerční sféře a jen 35 % tvoří smlouvy o učňovství.

Rozdělení smluv podle postavení mladých lidí

Smlouva podepsaná	Učňovství		Profesionalizace		Celkem	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
mladými lidmi v počátečním odborném vzdělávání	107 000	84	41 000	66	148 000	78
mladými pracujícími	20 000	16	21 000	34	41 000	22
Celkem	127 000	100	62 000	100	189 000	100

Pracující mládež – přibližně stejně smluv o učňovství jako o profesionalizaci

Teoreticky vzato se učení nachází v počáteční profesní přípravě, zatímco mladý člověk se smlouvou o profesionalizaci je stážístou v dalším vzdělávání. Skutečnost je složitější. Někteří učni již mají zkušenost z výdělečné činnosti, a smlouva o profesionalizaci může být naopak podepsána v přímém prodloužení studia. Pro mládež *Generace 2004* tak mohou být dvě třetiny smluv o profesionalizaci přirovnány k pokračování ve studiu (viz tabulka).

Rozdíly, které charakterizují tyto dva druhy smluv, se zmenšují, jsou-li podepsány po první zkušenosti na trhu práce. Např. týká-li se alternační profesní příprava pracovníků nebo nezaměstnaných, je na některých úrovních vzdělávání méně polarizovaná. Rozdíly charakterizující oba druhy smluv, pokud jde o pohlaví nebo národnostní původ rodičů, se zmenšují. Naopak přetrvávají odlišnosti, pokud jde o druh povolání. Rozdíly způsobuje i velikost podniku – podniky s méně než 10 zaměstnanci se uchylují k alternační profesní přípravě s úmyslem nabrat zaměstnance a nezaměstnané.

Alternační profesní příprava se soustřeďuje v určitých segmentech zaměstnanosti

Ne všechny podniky se zajímají o přijímání mladých lidí do alternační profesní přípravy. Pro upřesnění vhodné konfigurace jejího využívání byl profesní svět

rozdělen do 288 segmentů podle velikosti a činnosti podniků, vykonávaného povolání a stupně kvalifikace. Pouze 103 z nich se uchyluje k alternační profesní přípravě. U zbývajících 185 má absence alternačního vzdělávání několik důvodů. V 63 segmentech se mladí lidé mladší 25 let téměř nevyskytují a ve 122 segmentech jsou většinou přijímáni na přechodnou dobu a na smlouvu na dobu určitou (*contrat à durée déterminée – CDD*). Z celkového počtu zaměstnání v těchto 122 segmentech zaujímají mladí lidé ve věku 16–25 let jen 16 % zaměstnání. Připočítají-li se segmenty, v nichž je jen velmi nízký počet smluv alternační profesní přípravy (17 %), lze odhadnout, že svět alternační profesní přípravy se týká nanejvýš 70 % zaměstnání otevřených mladým lidem.

Tam, kde alternace existuje, je intenzita jejího využívání podniky velmi nerovnoměrná. V tvrdém jádru se používání alternačního vzdělávání týká více než poloviny 16–25letých mladých lidí zaměstnaných v segmentu. To je zejména případ malých a středních podniků ve stavebnictví, v obchodě a hotelnictví a restaurátérství a v menší míře technických povolání v malých zemědělských podnicích, a zaměstnání ve službách v malých podnicích osobní péče (kadeřnictví). To znamená, že se to týká tradičních sektorů učňovství, kde je práce organizována i se stálým zaměřením na pracovní síly v profesní přípravě.

V jiných segmentech je využití alternačního vzdělávání mnohem novější – např. přijímání maturantů do administrativních nebo komerčních zaměstnání v malých a středních stavebních nebo průmyslových podnicích nebo i přijímání nedostatečně diplomovaných mladých lidí v malých podnicích v sektoru „jiných služeb“. Mimo tento okruh je využívání smluv o alternační profesní přípravě rozptýlenější a častěji velmi omezené. Např. v případě velkých podniků sektoru služeb, nebo u zaměstnaných dělníků s nízkou kvalifikací ve velkopřemyslu. Ať je využívání alternačního vzdělávání novější nebo již dlouhodobé, jsou smlouvy o učňovství a profesionalizaci všeobecně využívány v segmentech s totožnými povoláními.

Oba druhy smluv často stojí bok po boku

Učňovství jako forma profesní přípravy nadále převažuje nad profesionalizační přípravou v podnicích s méně než deseti zaměstnanci ve stavebnictví, v podnicích s méně než 50 zaměstnanci v potravinářském obchodě, v zemědělství a v povolání kuchaře v hotelnictví a restaurátérství. O pozici se smlouvou o profesionalizaci se naopak dělí u profesní přípravy vedoucí k CAP a BEP v průmyslových podnicích, ve

stavebních podnicích s více než 10 zaměstnanci, v obchodních nepotravinářských podnicích, v povoláních služeb v hotelnictví a restaurátérství a v kadeřnictví. V těchto historických baštách učňovství představuje smlouva o profesionalizaci významnou alternativu.

Reformy prováděné v roce 1987 a 1993 umožnily alternační profesní přípravě dobýt nová území. Existují-li však segmenty, v nichž se využívá jedině učňovství, alternační profesní příprava se nikdy nezahrnuje jen pod smlouvy o profesionalizaci. Ty mohou být nicméně převážně dominantní a představovat více než ¾ smluv. To je zejména případ podniků s více než 50 zaměstnanci v potravinářském obchodě, ve většině administrativní nebo obchodní profesní přípravy v sektoru služeb, který se nejvíce otevírá maturantům. V jiných konfiguracích je využívání obou druhů smluv vyrovnanější.

Nejdříve pracovní smlouvy?

Smlouvy o učňovství a profesionalizaci nejsou tedy všude zaměnitelné. Konkurence mezi oběma smlouvami však není nijak výrazná. Mají ve skutečnosti rozdílné charakteristiky a tato rozmanitost umožňuje odpovídat na různé ekonomické zájmy podniků v některých segmentech trhu.

Další čísla za dlouhé období to prokazují. V letech 1995 až 2005 odhalují statistické analýzy region po regionu, že rozdíly v počtu mezi profesními lycei, učňovstvím, profesionalizací nebo stážemi v regionálních programech nejsou propojeny. Jinými slovy, nezdá se, že různé způsoby přístupu ke kvalifikaci fungují jako „spojené nádoby“. Pokles počtu v jedné vzdělávací

cestě nezpůsobí nárůst v jiné. Učňovství a smlouvy o profesionalizaci se spíše doplňují, než si konkurují.

Vzdělávací dimenze všudypřítomná v projevech akterů zatajuje to podstatné – tyto smlouvy jsou také a především smlouvy o práci, které mají všechny velmi specifické charakteristiky. Vzhledem k organizaci výroby v podniku a jeho postavení vůči zákazníkům a konkurenci tyto smlouvy představují určitý zájem. Fiskální politika hraje ovšem řídicí roli v rozvoji alternační profesní přípravy, v praxi se však střetává – nebo nestřetává – se zvláštní objednávkou vycházející z podniků. Možná proto smlouva na dobu určitou (CDD) a práce na přechodnou dobu jsou nadále velmi rozšířenými alternativními formami přijímání mladých lidí navzdory 25leté masívní politické podpoře alternační profesní přípravy. Pro vedení účinnější veřejné kampaně je nutné lépe pochopit různou logiku používání těchto smluv podniky. Je třeba jít do detailů různých způsobů, jimiž podniky řídí mladé pracovní síly.

Anna Konopásková

Pramen: ARRIGHI, Jean-Jacques, MORA, Virginie. Apprentissage contre professionnalisation : un faux débat. Céreq Bref, 2010, No. 276, s. 1-4.

<http://www.cereq.fr/index.php/collections/Bref>

*Uvedeným tématem se zabývaly i tyto články Zpravodaje:
Alternační vzdělávání ve Francii a jeho problémy 4/2001, s. 6
Nové profesionalizační dráhy ve Francii 6/1998, s. 7*

Vize a poslání nebo konkrétní reformy?

V německém Spolkovém sněmu probíhaly debaty o základní reformě profesní přípravy. V inovačním kruhu Odborné vzdělávání šlo mimo jiné o modularizaci profesní přípravy a o návrh, aby část zodpovědnosti za zkoušky nesly podniky. O to usilovaly zvláště svazy zaměstnavatelů. Jako reformní základ se nakonec prosadil pragmaticky vytvořený vzdělávací model Německé průmyslové a obchodní komory *Duální s volbou* (německy rýmovaně *Dual mit Wahl*). Na jaře roku 2009 představila Bertelsmannova nadace (*Bertelsmann – Stiftung*) koncepci *Profesní příprava 2015 (Berufsausbildung 2015)*. Ta ukazuje perspektivy vývoje duálního systému.

Koncepce 2015: *Vize a poslání*

Koncepce 2015 chce podpořit diskusi o žádoucích reformních cílech v profesní přípravě do roku 2015, aniž by se přitom uváděla konkrétní, operativní opatření. Kdyby se jednotliví aktéři v roztržitém německé krajině profesní přípravy (Spolek, země a sociální partneři) dokázali dohodnout na cílových zásadách, byla by

dohoda o konkrétních reformních krocích snazší. Při přípravě koncepce byly vzaty v úvahu názory odborníků z různých institucí. Autoři koncepce si stěžují, že aktivity v německé profesní přípravě jsou určovány evidováním krátkodobých problémů a partikulárními zájmy jednotlivých skupin. Neexistuje zaměření na určený cíl a dlouhodobá perspektiva. Současná kon-

cepce má poskytnout vize a poslání. Mimo jiné se v ní navrhuje:

- zakotvit ve Spolku strategickou rámcovou kompetenci pro celou oblast profesní přípravy podle švýcarského vzoru;
- ustanovit Radu profesní přípravy (*Berufsausbildungsrat*) po vzoru hospodářské sféry tak, aby se získal větší prostor pro rozvoj nových koncepcí ve výzkumu profesní přípravy.

Jednotná rámcová kompetence pro odborné vzdělávání by byla užitečná. Po federální reformě je však nereálnější než kdy jindy. Jaký konstruktivní, konkrétní přínos spojený s praxí má Rada profesní přípravy vzhledem k existenci hlavního výboru Spolkového ústavu odborného vzdělávání (BIBB), který je obsazen experty ve vzdělávání ze všech oborů, představovat, to zůstává hádankou.

Důležitý cíl: zlepšit přechody

Koncepce 2015 zahrnuje celou životní fázi mladých lidí od opuštění školy až po vstup do zaměstnání s profesní kvalifikací – tedy předprofesní přípravu, školní a duální vzdělávání a přechody do dalšího vzdělávání a na vysokou školu. Rozhodující body jsou:

- orientace v kompetencích v profesní přípravě se má z pouhého pravidla jednání stát všestrannou praxí;
- přechody mezi všeobecně vzdělávací školou a profesní přípravou se musejí výrazně změnit.

Řada cílů uvedených v koncepci je bezpochyby správná, např.

- včasná profesní orientace již ve škole;
- odstranění nepřehledného zmatku v přechodovém systému mezi školou a profesní přípravou;
- odstupňované možnosti vstupu a úrovně požadavků profesní přípravy podle výkonnosti při zachování profesního principu;
- širokopásmové profily povolání;
- celostátně jednotně upravená prostupnost a možnosti započítávání dosaženého vzdělání;
- větší poskytování jazykových kompetencí a rozšíření evropských výměnných programů,
- využívání Evropského rámce kvalifikací, Německého rámce kvalifikací a Evropského systému přenosu kreditů pro odborné vzdělávání a přípravu jako nástroje transparentnosti a mobility, věrohodné zařazování studijních oborů v národním kontextu a větší uznávání duální profesní přípravy v Evropě;
- větší podpora mladistvých s migračním zázemím.

U ostatních analýz a cílů je na místě skepse, například v případě:

- kvantitativního a kvalitativního hodnocení přechodového systému. – Mnohé takzvané čekací smyčky

(*Warteschleife*) jsou nutné k tomu, aby mladí lidé získali zralost pro profesní přípravu, které nedosáhli ve škole, aby dokončili školu nebo dosáhli zralosti pro odbornou vysokou školu.

- požadovaného závazného vzdělání pro mladistvé zralé pro vzdělávání bez učebního místa v jednom ze tří segmentů: v duální profesní přípravě, vzdělávání ve škole a vzdělávání u poskytovatelů vzdělávání. Navíc má dojít k synchronizaci těchto forem vzdělávání tak, aby výměna mezi segmenty byla možná bez problémů. – Otázka financování systému není zodpovězena.

- utváření tzv. *profilů povolání na bázi kompetencí* vzbuzuje dojem, že všechny dosavadní profese nejsou založeny na kompetencích.

- utváření *systematického rozvoje kvality* se sebehodnocením a cizím hodnocením – kdo zde má hodnotit koho a jakou formou má toto hodnocení probíhat?

Pohled zpět dopředu?

Některé pasáže vzbuzují dojem, že se v inovačním kruhu *Profesní příprava* mají některé prohrané bitvy odehrát znovu. Před dvěma roky tam došlo k opravdovému boji o strukturální modely ve vzdělávání. Návrhy Spolkového sdružení německých zaměstnavatelských svazů (BDA) a profesorů Eulera a Severinga (autorů Koncepce 2015) směřovaly zvláště k málo členěné modularizaci a certifikaci jednotlivých modulů prostřednictvím samotných podniků. To se při ohledu na zachování kompetence profesního jednání a jednotných celostátních zkoušek nedalo prosadit. Inovační kruh naproti tomu rozhodl, že se jako základ pro řízení nového učebního řádu bude používat model Německé obchodní a průmyslové komory *Duální s volbou*.

O veřejnoprávních zkouškách se v koncepci říká, že je v zásadě jasné, že veřejnoprávní charakter závěrečné zkoušky v profesní přípravě má zůstat zachován. Pak se ovšem budou znovu klást otázky, které v inovačním kruhu již byly zodpovězeny:

- Má být poslední zodpovědnost na příslušném místě (jako u posudkového stanoviska) nebo se může přenést na zodpovědné osoby u zkoušky na daných učebních místech?
- Mají se decentralizované výsledky u zkoušek stanovit pevně a závazně s ohledem na specifické oblasti kompetencí (jako například v Bádensku-Württembersku)?

Výsledek: Koncepce 2015 není v základních rysech špatná, zůstává však bez realizovatelného konceptu „dokonalé“ profesní přípravy. Jsou žádoucí konkrétní návrhy pro zlepšení přechodového systému mezi školou a profesní přípravou. Dlouhodobým strategickým cílem nemusí být optimalizace přechodového systému, nýbrž jeho zpětná vazba a konečné odstranění.

Reforma konkrétně: *Duální s volbou*

Model Německé obchodní a průmyslové komory *Duální s volbou* je na rozdíl od Koncepce 2015 konkrétní. Vědomě se soustřeďuje na struktury profesí v duální profesní přípravě. Spojuje přednosti duální profesní přípravy s flexibilními možnostmi volby, avšak nesází na modularizaci v malých částech. Drží se osvědčené duální profesní přípravy v profesní škole a v podniku, ale flexibilněji ji přizpůsobuje potřebám podniků. Učňům jsou nejdříve v jednoleté až dvouleté fázi poskytovány základní kompetence. Potom následují moduly se speciálními kompetencemi. Profesní příprava je přesnější. Na konci je jako dosud veřejnoprávní zkouška, která garantuje celostátně uznávanou kvalitu a také mobilitu odborných sil. Neotřásá se princip široce koncipované a fundované profesní přípravy. Profese

musí zůstat stále něčím více než souhrnem jednotlivých modulů.

Model *Duální s volbou* se mezitím úspěšně uskutečnil v řadě profesí, např. u servisní odborné síly (2 roky) a odborné síly pro ochranu a bezpečnost (3 roky). Plánuje se například sloučení několika kancelářských oborů do jedné kancelářské profese (*Büroberuf*) nebo společné nové zařazení dvouletých fotolaborantů a tříletých laborantů pro fotomédia. Zdá se, že to ve všech případech slibuje větší úspěch než uskutečňování vágních vizí a posláních.

Přeložila Jana Šatopletová

Pramen: KISS, Markus. Visionen und Missionen oder konkrete Reformen. Wirtschaft und Berufserziehung, 2009, Nr. 6, S. 26-27.

Inovace v odborném vzdělávání

55. studijní rozprava Institutu německého hospodářství o odborném vzdělávání (2009) byla zaměřena na téma Na cestě ke Vzdělávací republice Německo – jakou roli hraje odborné vzdělávání? (Auf dem Weg zur Bildungsrepublik Deutschland – Welche Rolle spielt die berufliche Bildung?) Mimo jiné se hledala odpověď na otázku, jaké strategie podnikového dalšího vzdělávání jsou zvláště vhodné pro zamezení nedostatku odborných sil.

Německo nemá nerostné suroviny v rozsahu, který by stál za zmínku. Základním zdrojem pro zajišťování konkurenceschopnosti jsou znalosti. Postavení Německa v mezinárodní konkurenci se zakládá na odborných pracovnících a technících s dobrým vzděláním, což podtrhuje hodnotu odborného vzdělávání v celkovém vzdělávacím systému. Spolkový prezident Horst Köhler řekl: *Teprve když se sejdou znalosti a vědomí hodnot, je člověk schopen jednat zodpovědně. A to je asi nejvyšší cíl vzdělávání.*

Po profesní přípravě před novými úkoly

Za posledních 12 let v kompetenci Spolkového ministerstva hospodářství a technologie bylo modernizováno 320 profesí, z toho bylo vytvořeno 79 zcela nových profesí. To ukazuje, jak je duální systém vyzbrojen do budoucna. Odborné vzdělávání však stojí před novými úkoly:

- mnoho mladých lidí zůstává bez podnikového učební místa a musejí být umístěni v drahých náhradních formách, které často slibují malý úspěch;
- podniky si nezdírkou stěžují, že učební místa zůstávají neobsazena, protože uchazeči nestačí na vysoké požadavky učebních plánů;

- pryč jsou časy, kdy mladí lidé v 3letém nebo 3,5letém učení získali způsobilost v profesi na 50 let.

Inovační kruh odborné vzdělávání ve svých směrnicích o modernizaci a zlepšení struktury odborného vzdělávání rozhodl, aby se nabídka profesní přípravy utvářela transparentněji, efektivněji a flexibilněji. Obsahy výuky se mohou dělit do úseků kompetencí. Hospodářská sféra a odbory budou před každým novým zařazením jednotlivé profese prověřovat spojení s ostatními profesemi. Cílem je dosažení výrazného zlepšení pozice profesních skupin.

Profesní skupiny se zaměřují na příbuzné činnosti a koordinaci poskytování společných odborností v prvních ročnících profesní přípravy. V ideálním případě se profesní příprava dělí do dvou úseků kompetencí. V prvním úseku se přednostně učí odborné jádrové kvalifikace v oboru nebo profesní skupině se společným vyučováním v profesní škole a závěrečnou zkouškou. V navazujícím úseku od třetího ročníku těžiště spočívá ve speciálnějších kompetencích. Ty lze získávat podle charakteru:

- v samostatných speciálních profesích,
- v různých odborných směrech nebo těžištích,
- prostřednictvím volitelných kvalifikací.

S těmito modely lze vytvořit portfolio profesí, které vyhovuje jak různým výkonnostním dispozicím a zájmům mladých lidí, tak i diferencovaným požadavkům podniků. Navíc umožňují rozumnou velikost tříd a smysluplné školní vzdělávání.

Flexibilní profily povolání jsou vhodné tím, že v hospodářské sféře umožňují rychlé poskytovat kvalifikace odpovídající požadavkům trhu dorůstajícím odborným silám. Právě středním a mladým podnikům mohou usnadňovat kvalifikování odborných sil. Učňům zjednoduší možnosti volby nástupu do profese.

Smluvní partneři mají u těchto modelů 3 možnosti:

- předem se rozhodnout pro tříletý či 2,5letý obor;
- nejdříve se dohodnout na dvouletém oboru a potom podle situace rozhodnout zda a v jaké specializaci se bude ve vzdělávání pokračovat;
- zůstat u vyučeného dvouletého oboru, přičemž lze kdykoliv pokračovat ve tříletém oboru nebo v dalším vzdělávání.

Tato způsob se nedá realizovat v každém případě, protože ne všechny profese lze zařadit do takové profesní skupiny.

Mnohem důležitější než všechny podpůrné programy jsou rozumné rámcové podmínky pro podniky, aby se více angažovaly v poskytování kvalifikací dorostu. Například:

- srozumitelné učební plány spojené s praxí, které podniky mohou dobře realizovat;
- přísné, nenákladné a objektivní zkoušky;
- systematizovaná a vyvážená nabídka dvouletých a tříletých učebních oborů, která splňuje kritéria, pokud jde o trvanlivost, poptávku na trhu a dostupnost.

Drážďanská usnesení na summitu Spolku a zemí o vzdělávání z 22. října 2008 zakotvila pro oblast odborného vzdělávání tyto důležité cíle:

- Každý má absolvovat školu a profesní přípravu a být patřičně připraven na volbu profese. Z toho vyplývá nutnost:
 - lepší profesní orientace;
 - lepšího zjišťování kompetencí u mladistvých;
 - zlepšení přechodu ze školy nebo z forem přechodového systému do podnikové přípravy.

K tomuto celkovému komplexu patří také možnost dodatečného absolvování hlavní školy (*Hauptschule*) a získání dodatečné profesní kvalifikace.

- Spolek a země se dohodly na měřitelném cíli, který představuje redukci počtu těch, kteří předčasně ukončí školu a profesní přípravu, a těch, kteří nemají žádné ukončené odborné vzdělání, na polovinu.
- Všichni mají dostat šanci na vzestup, to znamená:
 - zvýšení dostupnosti a návaznosti ve vzdělávacím systému;

- zlepšení stavu výkonnosti mladistvých, zvláště mladistvých s migračním zázemím;
- usnadnění přechodu z odborného vzdělávání na vysokou školu;
- rozšíření nabídek studia a dalšího vzdělávání provázejícího profesi.

Úspěch Národního paktu pro vzdělávání a dorost odborných sil v zodpovědnosti Spolkového ministerstva hospodářství a technologie v roce 2008:

- 86 500 nových učebních míst (očekávalo se 60 000);
- 72 700 nových učebních podniků (očekávalo se 30 000);
- 37 650 míst pro poskytování podnikové vstupní kvalifikace (očekávalo se 40 000, mnoho míst však zůstalo neobsazených).

Podle údajů Spolkové agentury práce byl v roce 2008 počet neumístěných uchazečů (14 500) nižší než počet neobsazených učebních míst (19 500).

Podle údajů Spolkového ústavu odborného vzdělávání bylo v roce 2008 uzavřeno 616 300 učebních smluv, tj. o 9600 méně než v rekordním roce 2007.

Spolkové ministerstvo hospodářství a technologie zavedlo od srpna 2009 dva nové a 10 modernizovaných učebních oborů:

- průmyslový elektrikář – nová základní profese pro průmyslové profese elektro;
- provozní hasič (*Werkfeuerwehrmann*) – nová profese;
- odborný obchodník s hudbou (dříve s hudebníky);
- technolog v hornictví (dosud hornický mechanik);
- keramik;
- technický modelář;
- obchodník v maloobchodě (zkušební nařízení pro zavedení rozšířené zkoušky);
- biologický laborant;
- chemický laborant;
- chemický technik (*Chemikant*);
- lakový laborant (*Lacklaborant*);
- farmakolog (*Pharmakant*).

Podle zjištění Ústavu německého hospodářství v Kolíně se vzestupná mobilita dá výrazně zvýšit lepším vzděláváním v raném dětství. Dodatečné investice do vzdělávací struktury a rozšiřování péče o děti jsou vysoce rentabilní a mají celkovou hospodářskou návratnost mezi 7 a 9 %.

Dalším vlivným faktorem je demografický vývoj. Vede k ubývající a stárnoucí společnosti. Ve východních spolkových zemích je pokles velice markantní. Počet absolventů škol klesl během několika let zhruba na polovinu. Také na západě bude pokles na trhu práce v důsledku menšího počtu absolventů škol citelný. Věková skupina do 20 let se v celé spolkové republice sníží o více než 16 %, věková skupina 20–64letých, tj.

těch, kteří představují nabídku pracovních sil, se zredukuje téměř o 10 %.

Dalším vlivným faktorem je pokračující globalizace. Důležitá je především evropská spolupráce v odborném vzdělávání. Podle Evropského rámce kvalifikací se vytváří německý rámec kvalifikací a systémy kreditů ECVET a DECVET.

Odborné vzdělávání ovlivní moderní technologie a nové modely pracovní doby a pracovních míst. Vzdělávací systém musí být výkonnější, lépe orientovaný a provázaný. To se týká také otázek dostupnosti, započitatelnosti a rovnocennosti duálního a školního odborného vzdělávání.

Má-li dostupnost vést až na vysoké školy, je nepřijatelné, že podíl lidí s odbornou kvalifikací, kteří začnou studovat na VŠ, zůstává pod jedním procentem. Spolková vláda navrhl, aby se odborně kvalifikovaným lidem přístup na vysoké školy usnadnil.

Stálá Konference ministrů kultury (*Kultusministerkonferenz* – KMK) se dohodla na společných minimálních požadavcích pro přijímání uchazečů o studium na vysoké škole, kteří mají odbornou kvalifikaci a nemají oprávnění k přístupu na vysokou školu. V usnesení se počítá s tím, že:

- Absolventi kariérního dalšího vzdělávání, např. mistři, technici apod. získají všeobecné oprávnění k přístupu na vysoké školy. V budoucnu mohou tak jako maturanti (*Abiturient*), zahájit studium podle své volby na univerzitě nebo na odborné vysoké škole, bez doplňkových zkoušek nebo závazných testů.

- Absolventi alespoň dvouleté profesní přípravy mohou po minimálně tříleté profesní praxi a zjišťování způsobilosti nebo studia na zkoušku zahájit studium spojené s oborem na univerzitě nebo odborné vysoké škole. U stipendistů kariérního stipendijního programu Spolku jsou dostačující dva roky profesní praxe.

Na jednotných minimálních požadavcích pro přístup na vysoké školy u lidí s odbornou kvalifikací bez maturity (*Abitur*) se shodly všechny spolkové země.

Zajištění kvality v odborném vzdělávání

Spolkové ministerstvo hospodářství a technologie zadalo studii *Synoptické srovnání systémů zajišťování kvality pro odborné a všeobecné vzdělávání*. Ta má 3 moduly:

- synoptické srovnávání systémů zajišťování kvality odborného a všeobecného vzdělávání;
- empirické srovnání potenciálů absolventů odborného a všeobecného vzdělávání na trhu práce;
- představení postojů politicky relevantních aktérů k zajišťování kvality a k německému rámci kvalifikací.

Hlavním cílem studie je získat pro uskutečnění politických cílů Spolkového ministerstva hospodářství a technologie další poznatky, aby se dosáhlo sblížení mezi pilíři odborného a všeobecného vzdělávání, které v současné době stojí vedle sebe.

Kromě nezbytných zákonných základů je ve výchově a vzdělávání mladých lidí třeba působit na posilování vnitřní soudružnosti ve společnosti.

Poskytování etických hodnot získává stále větší význam zvláště ve vzdělávání budoucích odborných a vedoucích sil v hospodářské sféře. Zaměstnanci chtějí vědět, jakou vnitřní sílu vedoucí pracovníci mají. Nechtějí mít dojem, že přebírají zodpovědnost pouze z egoismu, aby dosáhli svých vlastních mocenských nebo materiálních cílů na úkor ostatních.

Na společenské úrovni vyvstává s otázkou zodpovědnosti vždy také otázka svobody. Bez osobní zodpovědnosti jedinců a bez institucí, které osobní zodpovědnost umožňují a podporují, se ztrácejí práva a svoboda. Proto musí mladým lidem význam zodpovědnosti vysvětlovat rodiče, učitelé, vychovatelé a další dospělí, kteří jsou za ně odpovědní.

Přeložila Jana Šatopletová

Pramen: BITTNER-KELBER, Johanna. Innovationen in der beruflichen Bildung. Wirtschaft und Berufserziehung, 2009, Nr. 6, S.19-24.

Nové dokumenty EU

Kvalitní systém předškolního vzdělávání a péče: nejlepší start do života pro všechny naše děti. Sdělení Komise.

V Bruselu dne 17.2.2011.KOM(2011) 66 v konečném znění

http://ec.europa.eu/education/school-education/doc/childhoodcom_cs.pdf

Doporučení Rady o politikách ke snížení míry předčasného ukončování školní docházky. Návrh.

V Bruselu dne 31.1.2011

KOM(2011) 19 v konečném znění

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0019:FIN:CS:PDF>

Co nového v časopisech

<p>Céreq Bref</p> <p>CART, Benoît, TOUTIN TRELCHAT, Marie-Hélène et HENGUELLE, Valérie. Contrat d'apprentissage, les raisons de la rupture. [Smlouva o učňovství, důvody zrušení.] Céreq Bref, 2010, No. 272, p. 1-4, 1 graf.</p> <p>Pro účinné snížení počtu zrušených smluv o učňovství je nezbytné znát podrobně motivy, které ke zrušení smlouvy vedou. Zrušení smlouvy nemusí být vždycky negativní, např. v případě, kdy učeň získá diplom před uplynutím smlouvy. Na základě výsledků ankety <i>Generace 2004</i>, kterou provedl Céreq, bylo možné zjistit, že předčasně odchází z podniku zhruba 17 % učňů. Pro získání přesnějších důvodů pro zrušení smlouvy bylo provedeno specifitější šetření v regionu Nord-Pas-de-Calais, kde se míra zrušení pohybuje kolem 28 % (10 % ve zkušebním období a 18 % později).</p>	<p>SIMON, Véronique et VALETTE, Aline. La face cachée de l'offre de formation continue. [Skrytá tvář nabídky dalšího vzdělávání.] Céreq Bref, 2010, No. 273, p. 1-4, 2 grafy.</p> <p>Další vzdělávání poskytují kromě vzdělávacích institucí (<i>organismes de formation</i> – OF) také organizace, jejichž hlavní činnost je jiná. Tyto organizace tvoří 46 % organizací dalšího vzdělávání a dělí se na dva druhy: ty, pro které je další vzdělávání druhotnou činností (<i>la formation continue est une activité secondaire</i> – FCAS), a ty, pro které je hlavní činností (<i>la formation continue est une activité principale</i> – FCAP). Oba druhy organizací jsou porovnávány na základě statistických údajů. Vzdělávání je nabízeno veřejnosti jako služba.</p>
<p>GRELET, Yvette, ROMANI, Claudine et TIMOTÉO, Joaquim. Entrer en STS ou IUT, et après? [Vstoupit do STS nebo IUT, a potom?] Céreq Bref, 2010, No. 275, p. 1-4, 2 tab., 1 graf.</p> <p>Současné diskuse o reformě krátkého vysokoškolského profesního vzdělávání zdůrazňují význam renovace sekcí pro přípravu vyšších techniků (<i>sections de techniciens supérieurs</i> – STS) a univerzitních technologických ústavů (<i>Institut universitaire de technologie</i> – IUT). Tyto dvě specializace tvoří 3/4 všech vysokoškolských profesních specializací. Dvouleté studium (po maturitě) v IUT je ukončeno univerzitním diplomem technologie (<i>diplôme universitaire de technologie</i> – DUT). V lyceích a střediscích přípravy učňů jsou začleněny sekce vyšších techniků, ve kterých mohou mladí lidé po maturitě studovat a dosáhnout vysvědčení vyššího technika (<i>brevet de technicien supérieur</i> – BTS). Vyhledky na uplatnění na trhu práce jsou u mladých lidí s titulem BTS nebo DUT v průměru lepší než u těch, kdo vycházejí z univerzity s diplomem o absolvování všeobecného univerzitního studia (<i>diplôme d'études universitaires générales</i> – DEUG).</p>	<p>FOURNIER, Christine. Former les seniors, un objectif à reformuler. [Vzdělávat seniory, úkol k přeformulování.] Céreq Bref, 2010, No. 278, p. 1-4, 2 tab., 1 graf.</p> <p>Vzdělávat seniory proto, aby se udrželi v zaměstnání, je myšlenka, která má úspěch. Přesto nemusí být soustředění na kategorii „seniorů“ všelékem. Ve skutečnosti totiž věk jen zdůrazňuje přínosnost vzdělání spočívající hlavně v úrovni kvalifikace. Zlepšení přístupu ke vzdělávání by mělo u zaměstnanců s nízkou kvalifikací fungovat mnohem dříve. Hranice 50, dokonce i 45 let se ukazuje příliš opožděná pro velkou část z nich.</p> <p>Články v plném znění s tabulkami a grafy najdete na: http://www.cereq.fr/index.php/collections/Bref</p>
<p>LAMBERT, Marion et VERO, Josiane. Aspirer à se former, la responsabilité des entreprises en question. [Usilovat o vzdělávání – odpovědnost příslušných podniků.] Céreq Bref, 2010, No. 279, p. 1-4, 1 graf.</p> <p>Reforma z roku 2004 o celoživotním vzdělávání zavedla myšlenku společné odpovědnosti za vzdělávání v podniku. Právě tato společná odpovědnost představuje změnu, která je nejen sémantická. Od 60. let existovalo ve Francii permanentní vzdělávání (<i>l'éducation permanente</i>), které bylo orientováno kulturně a společensky, v roce 1971 bylo zákonem zaměřeným na modernizaci produktivního systému a vzdělávání dospělých zavedeno další profesní vzdělávání (<i>la formation professionnelle continue</i>). Rozhodující roli v dnešním vzdělávání v podnicích má politika podniku.</p>	<p>LEGAY, Agnès, MOLINARI, Mickaële, PADDEU, Josiane et SÉCHAUD, Frédéric. Relativiser l'opposition entre diplômes de métier et diplômes transversaux. [Relativizace protikladu mezi diplomy povolání a transversálními diplomy.] Céreq Bref, 2010, No. 280, p. 1-4, 1 graf.</p> <p>Reforma profesní cesty z roku 2009 stanovila trvání přípravy na profesní maturitu (<i>baccalauréat professionnel</i> – <i>bac pro</i>) na tři roky po absolvování druhého stupně základní školy (<i>collège</i>). Ministerstvo mělo v úmyslu zachovat dichotomii <i>bac pro transversal</i> a <i>bac pro de métier</i>. Céreq zkoumal zaměstnatelnost a adekvátnost mezi vzděláváním a zaměstnáním u absolventů obou druhů <i>bac</i> na příkladu <i>bac pro</i> – karoserie a <i>bac pro</i> – elektrická zařízení a instalace. Ukázalo se, že rozdíly mezi oběma <i>bac pro</i> jsou jen zanedbatelné.</p>

Nové knihy v knihovně

Knihy se signaturou 27201 – 27203 knihovně věnovala Dr. Maria Bezchlebová

PEŠKOVÁ, Jaroslava.

Role vědomí v dějinách a jiné eseje. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 1998. 140 s. (Knížnice dějin a současnosti ; Sv. 5). ISBN 80-7106-217-0 Sg. 27201

Člověk je bytost, která bytuje a má vztah nejen k obývanému místu, ale k samotnému obývání. Člověk je bytost univerzální, to znamená, že žije v distanci k danostem svého okolí a je disponována k tomu, aby se od rozmanitých jsoucen obrátila k jednotě, má schopnost „uni-vertere“, činí samu sebe bytostí „světovou“. Člověk nejen „je“ ve světě, ale „má“ svět, je schopen přejít k tázání po předpokladech a souvislostech.

PETŘÍČEK, Miroslav.

Úvod do (současné) filosofie : 11. improvizovaných přednášek. 4., upr. vyd. Praha : Herrmann & synové, 1997. 178 s. Sg. 27202

Hranice toho, co lze smysluplně říci a myslet jsou hranice determinované jak strukturou světa, tak strukturou jazyka a způsobem, jímž je obojí spojeno. To, co říkám, má smysl jenom tehdy, je-li zde toto zobrazující spojení.

BOCHENSKI, Józef Maria.

Stručný slovník filozofických pověr. 2. vyd. Praha : Aeterna, 1993. 137 s. ISBN 80-900950-5-4 Sg. 27203

Logistika / Tímto názvem byla v roce 1902 označena nyní již matematická logika. Mnoho filozofů však tohoto pojmu užívá spíš jako nadávku, aby tím dali důrazně najevo, že podle jejich názoru není logistika logikou. Podobný názor je ovšem pověřený. Logistika je zcela naprosto a jasně logikou v Aristotelově smyslu, jehož základní názory a logický program naplňuje.

KLEINOVÁ, Naomi.

Šoková doktrína : vzestup kalamitního kapitalismu. 1. vyd. Praha : Argo, 2010. 546 s. (Zip ; sv. 18). Název originálu: *The Shock Doctrine: The Rise of Disaster Capitalism* ISBN 978-80-257-0357-1 Sg. 27194

Vrátíme-li se na počátek devadesátých let, kdykoliv chtěli zastánci volného trhu ... prezentovat příběh o úspěchu, vždy poukazovali na asijské tygry. Byly to zázračné ekonomiky deroucí se mílovými kroky vpřed, údajně díky tomu, že otevřely své hranice bezuzdné globalizaci. Byl to užitečný příběh – tygři se nepopíratelně rozvíjeli raketovým tempem – leč turzení, že za svůj vzestup vděčí volnému trhu, byla smyšlenka. Malajsie, Jižní Korea a Thajsko stále zastávaly vysoce protekcionistickou politiku, která zakazovala cizincům vlastnit půdu a skupovat tuzemské firmy. Stát si zachoval důležité postavení, neboť sektory jako energetika a doprava zůstaly ve státních rukou.

NÚOV.

Odborné školy a jejich sociální partneři. Praha : Národní ústav odborného vzdělávání, 2011. 43 s. ISBN 978-80-87063-33-0 Sg. 27195

Šetření ukázalo, že u nadpoloviční většiny škol (64 %) byly osnovy odborných předmětů posouzeny odborníky z praxe. Nejčastěji byli odborníci z praxe zapojeni do posouzení učebních osnov škol vyučujících technické (72 %) nebo zemědělské (71 %) obory, méně často u ekonomických oborů (57 %).

JEDLIČKA, Richard.

Výchovné problémy s žáky z pohledu hlubinné psychologie. 1. vyd. Praha : Portál, 2011. 246 s. Terminologický slovník. ISBN 978-80-7367-788-6 Sg. 27197

Podle Adlerova soudu vede u batolete i několikaměstíční období ztráty dřívějšího zájmu dospělých k tomu, že se úbytek pozornosti a péče neblaze projeví na jeho duševní pohodě, a nedojde-li k nápravě, může se pocít „zavržení“ traumaticky podepsat na budoucím sebezpetí jedince.

CLOW, Kenneth E. a BAACK, Donald.

Reklama, propagace a marketingová komunikace. 1. vyd. Brno : Computer Press, 2008. 484 s. Sg. 27198

Dalším problémem je věrohodnost použití celebrit jako takových. Spotřebitelé vědí, že jsou za své účinkování v reklamách placené, což jim ubírá na důvěryhodnosti. Jestliže navíc daná celebrita propaguje několik produktů, její věrohodnost v očích spotřebitelů dále klesá.

Znovuobjevené knihy

ČERNÝ, Miloš, LAKOMÝ, Zdeněk a NOVÝ, Otakar.

Životní prostředí pro člověka. 1. vyd. Praha : Academia, 1973. 129 s., [16] s. příl. (Vědeckopopulární edice ČSAV ; sv. 14) Sg. 22125

Československo je dosud země mimořádně krásná, kultivovaná a relativně bohatá na příznivé přírodní podmínky. Tyto vlastnosti jí však nebyly jednou provždy prostě dány, nýbrž jsou výsledkem tisícileté kontinuální zemědělské práce, lesního hospodářství i rybníkářství a vzácné rovnováhy mezi městem a venkovem, která se udržovala až do poloviny minulého století. Do této tisícileté tradice zasáhla významnou měrou první průmyslová revoluce ...

VANČURA, Vladislav.

Řád nové tvorby. 1. vyd. Praha : Svoboda, 1972. 635 s. Sg. 22092

Obchod s obrazy vynášel vždy a všude více zprostředkovatelům než malířům. U nás jsou obchodníci (až na malé výjimky) horší než jinde. Ve Francii jest mnoho kupců, již se oddali svému obchodu s vášní nadšených sběratelů, jsou znalci svého oboru, někteří zasloužili se o mladé umění, jiní vydělali mnoho peněz tím, že objevili v neznámém malíři mistra ... U nás obchodníci s obrazy nedbají zhola o nic než o zisk a nevkus bohatého obecenstva.

HUDEC, Antonín.

Spoje slovem i obrazem : kapitoly z historie pošty a telekomunikací. 1. vyd. Praha : Nakladatelství dopravy a spojů, 1973. 148 s. Sg. 22152

První řádné české noviny po nezdařeném pokusu Michálkovi vydával vždy v úterý a v sobotu od 4. února 1719 až do své smrti v roce 1744 pražský tiskař Karel Rosenmüller. ... nesly název: Pražské poštovské noviny. Vdova po Rosenmüllerovi udržela noviny až do roku 1772 ... Noviny stály 8 zlatých ročně a jednotlivá čísla se prodávala po 6 krejcarech.

KITSON, Michael.

Barok a rokoko. Praha : Artia, 1972. 185 s. (Umění světa) Sg. 22128

Do „přírodní“ oblasti zahrady má ovšem architekt zasahovat co nejméně, příroda je totiž nutně rozumná, a proto je třeba

ji ponechat sobě samé. Mimo to se též začínaly vnímat a oceňovat půvaby nespoutané a neupravované přírody. I když tu umění zasahovalo, bylo tomu tak jen proto, aby se předstíral přírodní účín.

KLAPKA, Václav

Vztahy teorie a praxe v odborném vzdělání. 1. vyd. Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1973. 168 s. (Pedagogická teorie a praxe) Sg. 22169

Předmětem sporů je někdy otázka osvojování učiva, jehož praktická aplikace je buď objektivně vzdálená, nebo žákům subjektivně nedostupná, popř. není považována za nezbytnou. Odborná škola však nemůže svým žákům předstírat absolutní ukončenost a uzavřenost vědních systémů ani zamlčovat hypotetičnost některých teorií.

Zajímavé internetové adresy

Informační vzdělávání a informační gramotnost

Druhé číslo (2010) časopisu *ProInflow* je celé věnované informačnímu vzdělávání na vysokých i středních školách, včetně článku o informačním vzdělávání pedagogů. V článku se sugestivním názvem *Kde nechala škola díru: m-learning aneb vzdělání pro záškoláky* se dozvíte, co to je *mobilní vzdělávání (m-learning)*. Časopis má úctyhodných 192 stran a určitě stojí za to do něj alespoň nahlédnout. http://pro.inflow.cz/sites/default/files/pdfcisla/proinflow_2-2010.pdf

Scientia in educatione (sciED)

Odborný recenzovaný časopis pro oborové didaktiky přírodovědných předmětů a matematiky má sice latinský název, jednotlivé články jsou však v češtině nebo v angličtině. V úvodu se píše, že časopis má poskytnout společné fórum, na němž by se mohly sdílet nejnovější výsledky výzkumů didaktik přírodovědných oborů a matematiky, které jsou rozvíjeny v úzké součinnosti nejen s příslušnými obory, ale i pedagogicko-psychologickými disciplínami. <http://www.scied.cz/>

Zahradka – zaniklé městečko na Želivce

Kostel sv. Víta na obrázku je jednou z mála staveb, která dodnes stojí z bývalého městečka Zahradky. Původní kostelík byl postaven kolem roku 1200, románský portál zůstal zachován. Ve 14. století byl vyzdoben nástěnnými malbami. Část nástěnných maleb z let 1340-1350 se dochovala na východní a jižní straně presbytáře a severní stěně kostela. Na triumfálním oblouku se dochovala malba sv. Markéty stojící na draku (kol. r. 1380) a klečící donátor (kol. r. 1390). Malby přečkaly barokní přestavbu z roku 1738 i požár, který Zahradku postihl v roce 1783. V období první republiky byla osazena secesní okna a provedena nová výmalba kostela. Nástěnné malby prokázal záchranný průzkum v letech 1976–1977 a znovu byly posouzeny v roce 1984. Na dokonalé zajištění a restaurování však stále čekají. Necháme je na pospas zubu času?

<http://www.zahradka.euweb.cz>

Zpravodaj – Odborné vzdělávání v zahraničí vydává Národní ústav odborného vzdělávání, Weilova 1271/6, 102 00 Praha 10, www.nuov.cz. Redaktorka: Anna Konopásková, anna.konopaskova@nuov.cz, tel. 274 022 133, fax 274 863 380.